

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrto leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Iskrati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Proč s korupcijo.

Ker gotovi člankarji kljub obširnemu pojasnilu še vedno iščejo korupcijo, kjer je ni, naj podam še sledeče javnosti v premislek.

1) Kakor že pojasnjeno je bilo treba razpustiti centralo za kože radi splošnega interesa in njenega škodljivega delovanja nasproti našim manjšim usnjarjem. Dotedanji uradnik centrale se je moral na podlagi dobljenih informacij zameniti. Uradnik, ki mu je sledil je imel izvesti likvidacijo. Po razpustu centrale je postal promet s kožami prost, vezan le na maksimalne cene, eksport je bil prepovedan. Razpust centrale je bil v korist zlasti malim usnjarjem, ki so bili od centrale potisnjeni v stran. Tvrdka Karol Pollak, ki je dotlej dobivala po večini vse kože, z razpustom centrale gotovo ni bila favorizirana.

Konstatiram, da se je likvidacija centrale zamogla izvršiti z razpoložljivim zanesljivim uradništvom, dočim v drugih, po večini nemškutarških krajih to ni bilo mogoče, ker je bilo zlasti v prvih dneh poslovanje Narodne vlade navezano le na okrajna glavarstva, ta pa še niso bil takrat preustrojena v duhu narodne države. Po telefoničnih navodilih in v Uradnem listu razglašeni naredbah so pač storila, kar se je storiti dalo. Če je kaj korupcije v tem, da se je na enem kraju nekaj dobrega storilo, kar ni bilo mogoče drugje takoj izvesti, je vprašanje zdravega razuma.

2) Pribijem, da narodna država nima nobenega interesa na tem, kdo da dobi kože, dokler je dana gotovost, da ostanejo na domačih tleh. Z določitvijo maksimalnih cen in sicer prostega prometa s kožami v območju narodne države je zagotovljena taka podlaga produkcije, da se od producentov lahko zahteva vzdrževanje maksimalnih cen za izgotovljeno usnje. Popolnoma zadostuje zato, da je usnje kot tako pod državnim nadzorstvom. Nadziranje strojenja je pri tem abotna zahteva, ker je pod zaporo le izgotovljeno usnje in ne surove kože.

3) Ker se nahaja usnje pod državnim nadzorstvom, ni plačal nihče, kdor ga je dobil pravnim potom nakazanega, višje kakor predpisano maksimalno ceno za usnje. Na ta način je bilo mogoče narodni vladi ravno iz K. Polakove tovarne poslati velike množine usnja v delavske, zlasti rudarske kraje in oskrbeti delavstvu obutev po že preje uveljavljenih maksimalnih cenah. Kdor si pa preskrbi usnje in obutev na nezakonit način, pa naj se nikar ne pritožuje nad organi narodne vlade glede visokih cen. Tu je prilika za delo proti korupciji!

4) Koliko kož da je dobila tovarna K. Polak, je ta itak sama pojasnila v svojem popravku. »Naprejev« člankar naračuna, da bi se dalo napraviti najmanj 100.000 dobrih čevljev po ceni kvečjemu K 35 do K 40, če bi se bile vse kože ustrojile pod nadzorstvom Narodne vlade. Naj bi g. dopisnik pač povedal, kateri usnjar in kateri čevljar bo pri današnjih razmerah take čudeže delal!

5) V svoji dobri informiranosti se huduje »Naprejev« dopisnik, zakaj da ni podpisani poverjenik zaplenil tudi material kovinske centrale, češ, da je imela izključno Nemce za nabirale. Konstatiram, da so nabirale kovine na Kranjskem najuglednejše železninarske tvrdke, nikakor pa ne izključno Nemci. Vse te tvrdke vedo dobro, da so nabrane kovine kot v nujnem javnem interesu potrebno blago pod zaporo.

6) Vedoma neresnična trditev je, da je že večina demobilizacijskega materiala razdelje-

nega. Po že zadnjem dovolj temeljitem pojasnilu je zato odveč odgovarjati še na razne ne-logične očitke in konfuznosti »Naprejevega« člankarja, saj je iz njegovega spisa samega dovolj razvidno, da se mu gre več za osebno hujskanje, kakor pa za stvar.

7) Trditev »Napreje« v št. 293 z dne 21. decembra t. l., da dobiva stavbeni mojster Ogrin, kot cenilec 10 odst. in še K 100 dnevne nagrade, je zlagana. Cela cenilna komisija obstoječa iz treh članov je dobila za časa poslovanja, ko se je prodajalo tatvini izpostavljeno blago na prostem, 5 odst. izkupička za nagrado in za kritje režijskih stroškov 2 odst. Ta nagrada je bila v tem slučaju posebno nujnosti in naporni službi primerna, brez organizacije te takojšnje odprodaje bi bilo danes že večina vozil in sani odpeljanih in pokradenih.

Enako zlagano je tudi, da dobiva I. Ogrin K 100 dnevne nagrade še poleg tega. Resnica je, da dobiva za druge, kakor zgoraj navedene cenitve, kadar se zamudi za pol dneva časa znesek K 50, pri celodnevni zamudi K 100 brez vsake udeležbe na izkupičku. Iz tega zaslužka mora nositi tudi vse izvanredne in potne stroške. Glede sposobnosti cenilcev pa navajam, da je vsakratna cenilna komisija tako sestavljena, da so v njej zastopane vse stroke, ki se tičejo cenilnega predmeta. Da varjem stališče javne kontrole, so bili po moji lastni inicijativi pritegnjeni k cenitvi možje iz obrtne prakse, kadar se bo šlo za cenitve predmetov, ki jih zamore oceniti le inženir, bodo pa tudi ti prišli do veljave. Konfuznost očitkov se zopet kaže v tem, da zahteva »Naprejev« dopisnik za cenitve najenostavnejših dnevnih potrebščin učene izobražence, ki so bili v tistih trenutkih veliko nujnejše potrebni pri delu vrhovne organizacije in na važnejših mestih. Sličnega načina poslovanja se poslužuje tudi sodišče, ki kliče pač inženirje tja, kjer se gre za komplicirana vprašanja njegove stroke, ne pa za koleselne in sanke.

Sicer pa stoji podpisani poverjenik na stališču, da dobi vsak človek toliko plačila, kolikor je vredno njegovo delo. Da potrebuje tudi podpisani poverjenik pravnik v svojem uradu, pa tudi »Naprejev« dopisnikar ne bo dvomil. Njegovo plačo pa je določila skupna vlada upoštevaje njegov stan in izvanredne razmere. Poverjenik za javna dela in obrt: Ing. V. Remec, l. r.

Za znižanje cen.

Popoldanska seja.

Tovarnar Kozina opisuje težave pri vzdrževanju obrata za izdelovanje čevljev. Ker usnja po maksimalnih cenah ne dobi, se mora zatekati k verižnim trgovcem. Na klice, kje in kdo so ti verižni trgovci, odgovarja Kozina, da ne mara denuncirati. Dejstvo je, da mu je poverjeništvu za javna dela izdalo nakaznico za usnje, pa ga tam, kjer bi ga moral dobiti, dozdej ni dobil niti en kg, ker so maksimalne cene prenizke. V verižni trgovini stane kg usnja nad 100 K. Par čevljev stane pri njem 40 do 260 K. Vanje mora podelavati stare rjuhe, brisače itd. Nima nič proti temu, če se stavi njegov obrat pod kontrolo.

Eksp. Majdič zagovarja maksimalne cene, ki imajo zdaj drug pomen. Prej jih je vojaštvo napravljalo iluzorične. Z maksimalnimi cenami bo prišlo na dan tudi skrito blago. Pobija trditev, da bi trgovci vsled tatvin na železnici imeli kako škodo, ker železnica za pošiljanje jamči.

Veletrežec Souvan: Manufakturisti smo proti maksimalnim cenam, ob katerih bi imele izgubo le poštene tvrdke. Tudi je blago tako različne kakovosti, da se zanje ne da določiti enotnih cen. Če se izvede, kar je poverjenik za trgovino zagrozil, da se bo namreč rabilo silo, bodo trgovci obrate zaprli. Poskrbi naj se za uvoz, pa se bodo cene same regulirale. Koncediram tudi, da Narodna vlada sama nakupuje in razdeli blago med tr-

govce; ravnotako bi ne imel nič zoper določbo, da se ne sme iti pri dobičku čez gotovo mejo.

Poverjenik za trg. dr. Triller: Sedaj ne gre za to, kako bo takrat, ko bomo imeli uvoz. Gre za hipno in nujno potrebo in odpomoč. Nam je za to, da dobimo tisto blago, ki ni na trgu, ki se skriva. Izgovor na izgube je brez podlage, ker se izgubam ne bodejte mogli izogniti. Vem, da je še veliko predvojnih zalog; te bo treba zasledovati in jih tudi bomo izsledili. V Mariboru n. pr. je ena sama tvrdka prosila za izvoz enega vagona blaga v Gradec, kar je pa samo del zaloge, ki jo ima ta tvrdka.

Poverjenik za soc. skrb. A. Kristan: Vprašanje je, ali se naj uredi nakup blaga v prosti trgovini, ali kolektivno potom države. V vojni je bila vsa trgovina navijalna. Kako pa bi mogli sicer trgovci podpisovati milijonska vojna posojila. Bodoči parlament bo šel radikalno na delo, najnujnejše moramo pa storiti že sedaj. Podedovali smo milijardni dolg. G. Kozina je predlagal nekaj, o čemer se da govoriti. Kože bomo inkasirali, da dobimo čevlje po zmernih cenah. Kaj pa z obleko? Uradnik, delavec, ne zmoreta tisočakov za obleko. Če ne bo šlo prosto, bo nastopila pa sila. Enako je z železino. Posoda je silno draga, dasi je blaga dosti v deželi. Tudi tu bo treba remedure.

Veletrežec Perdan: Cene za vsak lonec se ne dajo maksimirati. Poskusi naj država z nakupom, pa bo imela izgubo. Izguba pri zaplembi blaga naj zadene vse trgovce proporcionalno, ker bo med njimi dosti takih, ki ne bodo imeli zalog, dasi so prej napravili lepe dobičke. Izguba naj se porazdeli med nje po njih davčni moči.

Kristan: Navadili smo se tako visokih cen, da se vse upira, kadar pride njih znižanje na razgovor. Ali naj izvažamo proti kompenzaciji ali proti plačilu? Nemška Avstrija plača vsako ceno, ker pozna vrednost krone.

Eksp. Majdič je za izvoz proti kompenzaciji.

Gen. ravn. Pirca: Ob veliki francoski revoluciji je bila smrtna kazen za prekoračenje cen, pa vse ni nič pomagalo. Za izgotovitev obleke, ki jo imam na sebi, sem plačal 350 K. Poglejmo, kdo kljub dragemu vinnu polni gostilne, in katerih ljudi je največ pijanih na cesti.

Eksp. Petovar in Skalický priporočata izvoz vina.

Eksp. sodr. Kocmur: Cutim se primoranega, da zavrnem namigavanja g. gen. ravn. Pirca, iz katerega izvajan se da posneti, da so delavci tisti, ki pijančujejo in se jim dobro godi. Če je on plačal za izgotovitev svoje obleke 350 K, tedaj najbrže ni računil podloge in drugih pridatkov. (Pirc: Vse sem dal sam!) Kocmur: Krojači zahtevajo sukanec v naturi, sicer ga računajo 40 do 100 kron. En sam gumb velja danes 2 K. Potemtakem se svota 350 K precej skrči, in ker odpade v nje dober del na mojstra, pride na pomočnika prav malo. Ker se je zagovarjalo kmetijstvo, naj še konstatiram, da se je kmete že takoj ob začetku vojske naravnost hujskalo, naj navijajo cene in blago pridružujejo. Da, prišla mi je v roke brošura, namenjena kmetom-vojakom, v kateri se je kmete osrčevalo, naj se ne boje za svoje kmetije, ker da je sedaj postal kmet gospod, ki bo diktiral mestjanu cene. Brošuro je vojaška cenzura zaplenila.

Kmet in pos. Brodar opisuje težave kmečkemu stanu, draginjo kmetijskih strojev, poslov itd. Kmet in posli potrgajo veliko obleke, ki se je danes ne dobi. fma šest poslov, ki vsakemu plača na leto do 1200 K. Kmetje iz Krškega so mu rekli, da radi dajo liter vina po 40 vin., če robe srajce po 2 K. S povzdignjenim glasom: gorje, če bi kmet začel računati s svinčnikom — potem bi že v mirnem času veljal kg pšenice 30 K!

Sodr. Čobal: Čimbolj se debata vleče, tembolj se pokazuje potreba maksimalnih cen. Če se določi cene za zidelke, ki jih potrebuje kmet, se bo tudi od kmeta kaj dobilo. Od 31. oktobra sem se je nezadovoljnost splošno povečala: cene potrebščinam so namreč silno poskočile, plače pa so ostale stare. Meso se je podražilo, ker sedaj nihče ne da 1 K kilogramu žive teže, kakor je to storila stara Avstrija. Mesto za eno krono, so podražili mesarji meso kar za 2 K. Kvas, ki je prej stal 5 K, velja danes 12 K, tako, da se je ena sama peka kruha podražila za skoro 1 K. Kdo torej zbuja boljše življenje, ki se ga vsj tako bojite? Oni, ki nočejo položaja razumeti. Tudi med uradništvom se širi in narašča nezadovoljnost od dne do dne. Vsi stanovi so v tej vojni profitirali, le uradniki in delavci ne.

*) Poverjenik za javna dela in obrt, g. ing. Remec nam pošilja odgovor na očitke, v vašem listu objavljene; ker nam je na tem, da se ta zadeva natanko pojasni, tudi ta odgovor lojalno priobčujemo.

— Obratno nadzorništvo Južne železnice v Ljubljani naznanja, da se takoj po božičnih praznikih preseli iz južnega kolodvora v nekdanjo belgijsko vojašnico, poslopje št. 4.

— **Še enkrat cestna železnica v Ljubljani.** Ali res ni mogoče urediti prometa cestne električne železnice v Ljubljani vsaj do tiste mere, kakor jo neobhodno zahteva dandanašnji osebni promet na ljubljanskih cestah? Že itak je vožnja te železnice prav polžasta, zveze so naravnost škandalozne, tako da je treba pri kavarni Evropi in drugje čakati vedno par minut na tramvaj, ki prihaja od nasprotne strani. Pa to bi še vse bilo. Velika nemarnost pa se zdi človeku, ako vidi, da vozi ravno ob najprometnejših urah, to je zvečer od 5. do 7. ure, navadno le po en voz, tako da je omejen promet na minimum. To je vendar jasno, da v Ljubljani vožnja z enim vozom ne more zadostovati, osebno ne ob prometnih urah in pa ob takim blatnem vremenu kot ga imamo sedaj. Da ne bi bilo na razpolago par priklopnih vozov? Ne, tega ne verujemo. Vzrok tiči nekje drugje. Tako stanje električne železnice pa je nevzdržno.

— **Tovarna za klej v Ljubljani pogorela.** Na sveti večer je pogorela v Ljubljani tovarna za klej, ki je izdelovala klej in kostno moko. Tovarna je bila last akcionarjev in je stala na ljubljanskem polju okoli 50 let. Škoda je krita z zavarovalnino. — Sploti je pa bilo ta večer več požarov.

— **Kolkovanje vlog na Narodno vladu.** Narodna vlada SHS v Ljubljani je že v svoji seji dne 10. novembra t. l. opozorila občinstvo po časopisju, da se morajo vse vloge na javne urade kolkovati pravtako, kakor pod prejšnjo vladu, ker ostanejo do izrecnega preklica v veljavi vsi zakoni in vse naredbe bivše Avstrije, torej tudi pristojbinski zakon. Kljub temu dohajajo posameznim oddelkom Narodne vlade še vedno tudi nekolikovane ali preizkoko kolkovane vloge. Da ne bo občinstvo trpelo škode vsled pristojbinske kazni, ki bi se morala naložiti vlagateljem nekolikovanih vlog, se opozarja ponovno, da se drži točno dosedanjih pristojbinskih predpisov.

— **Ljubljanska drva.** Z ozirom na »Poslano« g. župana Mustarja blagovolite sprejeti sledeče pojasnilo: Tekom meseca decembra je prišlo v Ljubljano na mestni magistrat toliko drv, da jih kljub temu, da je najel poleg svojih, še tuje voznike, ni mogel sproti speljati s kolodvorov. Ko je Kumpoljski župan g. Mustar izvedel, da je mestna aprovizacija ljubljanska prevzela bivša vojaška drva, katerih je bilo meseca novembra na postaji v Dobropoljah okoli 1500 kubičnih metrov, v Brezji-Kompoljah pa nad 5000 kubičnih metrov, najel je g. Mustar svoje občane za prevažanje teh drv iz Brezja-Kompolj na postajo Dobropolje in jih tudi pričel zlagati v železniške vagona. V teh dneh ni bilo videti na tej cesti drugega, kot Kompoljske voznike in ta drva. Mestni magistrat je od SHS Narodne vlade prevzel le nekaj teh drv; v prvi vrsti ona, ki so ležala na postaji v Dobropoljah. Župan Mustar tega ali ni vedel ali pa ni hotel vedeti. Magistrat je torej skrbel, da se v prvi vrsti odpošlje vsak dan 2 vagona teh drv. Ko je g. Mustar uvidel, da se ne dá proti temu ničesar napraviti, se je menda z jeze v svojem »Poslanem« obrnil do ljubljanskih meščanov, češ »križajte Šviglja, ker vam ne dá drv«. V tolažbo gospodov meščanov in vseh drugih prebivalcev ljubljanskih povem, da je mestni magistrat v teku tega meseca do danes, 23. grudna 1918, prejel 106 vagonov drv in vabim vse, da se pridno zglašajo za drva. — V Ljubljani, 23. XII. 1918. Fran Švigelj.

— **160 primorskih sirot,** in sicer 100 dečkov in 60 deklic v starosti od 3. do 14. let, pride tekom meseca januarja v Ljubljano. Družine, ki bi sprejele otroke, ali za svoje ali le v za-

časno oskrbo, naj pošlje svoje naslove na »Poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani«.

— **Pevsko društvo »Slavec«** je izročilo županji Franji dr. Tavčarjevi 1000 K za jugoslovanske invalide in 500 K za srbsko siročad.

— **Na starega leta dan,** torek dne 31. decembra, priredi pevsko društvo »Slavec« v veliki dvorani hotela »Union« slovanski večer z obširnimi vzporedom.

— **Občni zbor ljubljanskega šahovskega kluba** se vrši v petek, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela »pri Slonu«. Društvenike in prijatelje šaha vabim, da se občnega zbora v obilnem številu udeležijo. — T. č. podpredsednik.

— **Pisarna Narodnega sveta išče pisalni stroj** s cirilico, vzame ga eventualno tudi na posodo.

— **Česká beseda v Ljubljani** priredi Silvestrov večer v hotelu »Tivoli« za svoje člane in njih slovanske goste. Program umetniški in zabavni. — Odbor.

— **Česká beseda v Ljubljani.** Vyborova schůze se odbyva v pátek 27. t. m. v horních místnostech restavrace »pri Roži«, Židovska ulica. Vzhledem k důležitosti programu se zve širší členstvo k účastněstvi schůze. — Vybor.

— **Politična razdelitev slovenskega zasedenega ozemlja.** Generalno tajništvo za civilne stvari vrhovnega armadnega poveljništva je odredilo: 1. Deli političnega okraja beljaškega (Koroško), kranjskega, logaškega in radovljanskega, ki spadajo v demarkacijsko črto, so pridelnjeni, — izvzemši občine navedene pod številko 2 te odredbe, — civilnemu komisarijatu v Tolminu. 2. Za politični okraj postojnski in za občino Rakek (v logaškem političnem okraju) je določen civilni komisar s sedežem v Postojni.

— **Na gimnaziji v Ptuj** je vzprijetih v I. slovenski razred 32 učencev in učenk. Ker se pouk začne šele po novem letu in ker so nekateri starši prepozno izvedeli za vzprejemni izpit, zato se naznanja vsem prizadetim, da se učenci vzprejemajo še do 3. januarja 1919.

— **Najvišje cene za prašičjo mast in prašičje izdelke.** Za nadrobno prodajo prašičje masti in prašičjih izdelkov domačega izvoza se določajo za vse pokrajine v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani nastopne najvišje cene za kilogram: nesevrta mast 22 K, sevrta mast 30 K, prekajena slanina 25 K, sveže prašičje meso 14 K, prekajeno prašičje meso 18 K, prekajena glavina in parkelji 8 K, kranjske klobase, dobro posušene 24 K.

— **Sadjarški tečaj** na Grmu priredi kmetijska šola v času od 15. februarja do 15. maja 1919. Natančnejša navodila so razvidna iz razglasa, ki je nabit na mestni deski.

— **Visoka tehnična šola v Zagrebu.** Narodno vječe v Zagrebu je izdalo naredbo, po kateri se otvori v Zagrebu visoka tehnična šola.

— **Italijani ustavili zadrski »Narodni List«.** Iz Zadra pišejo: Italijanski poveljnik v Zadru je dal nasiloma zasesti tiskarno »Narodnega Lista« in postavil vanjo karabinerje. List so Italijani ustavili.

Aprovizacija.

Stranke, ki dobivajo kruh pri peku Zalazniku in Trčku dobe od vštete sobote, dne 28. t. m. naprej kruh v sledečih prodajalnah, in sicer: Trčkove stranke v vojni prodajalni na Starem trgu, ker pečeta ta dva peka vojni prodajalni na Bregu in Zalaznikove stranke v sedaj kruh le za vojaštvo.

Prodaja premoga za štedilnike v III., VII. in X. okraju. Na vsak drugi odrezek vijoletnih izkaznic se dobi 50 kg premoga, ki stane 5 kron 50 vinarjev. Premog se dobi v naslednjih trgovinah: v III. okraju pri Richterju, Trnovska ulica, na števil. 1 dne 30. dop., na števil. 2 dne 30. pop., na števil. 3 dne 31. dop., na števil. 4 dne 31. pop., na števil. 5 dne 2. dop., na števil. 6. dne 2. pop., na števil. 7

dne 3. dop., na števil. 8 dne 3. pop., na števil. 9 dne 4. dop., v VII. okraju pri Maverju, hotel Vega Spodnja Šiška, na števil. 1 dne 30. dop., na števil. 2. dne 30. pop., na števil. 3 dne 31. dop., na števil. 4 dne 31. pop., na števil. 5 dne 2. dop., na števil. 6 dne 2. pop., na števil. 7 dne 3. dop., v X. okraju pri Ungerju, Kranjska stavbena družba, na števil. 1 dne 30. dop., na števil. 2 dne 30. pop., na števil. 3 dne 31. dop., na števil. 4. dne 31. pop., na števil. 5 dne 2. dop., na števil. 6 dne 2. pop., na števil. 7 dne 3. dop., na števil. 8 dne 3. pop., na števil. 9 dne 4. dop., na števil. 10 dne 4. pop., na števil. 11 dne 5. dop., na števil. 12. dne 5. pop.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petejan.
Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani.

Na Slovenski trgovski šoli v Ljubljani se otvori z novim letom paralelka I. trgovskega letnika, ako se prihlasi približno 20 učencev. Sprejemajo se pred vsem iz vojne vrnivši se dijaki, ki so dovršili spodnjo gimnazijo ali spodnjo realko ali meščansko šolo. Učenci z manjšo predizobrazbo se morejo sprejeti na podlagi sprejemnega izpita.

Sprejema se vsak delavnik do vštete 2. januarja 1919 od 9. do 10. ure dopoldne. K vpisovanju je prinesiti rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo, ubožni list in K 15 kot vpisnino in prispevek k učilom.

Redni pouk se prične 3. januarja 1919.

Ravnateljstvo.

Čevlji

PEKO

najboljše kakovosti se zopet dobe po dnevni cenah v zalogi tovarne čevljev Peter Kozina & Co. v Ljubljani (Bregu). Pismena naročila se vsled sedanjih razmer ne izvršujejo, ter se priporoča osebni nakup.

Predilnica in tkalnica v Trziču sprejme takoj sposobnega, zanesljiv. in treznega

kočijaža

ki zna s konji dobro in ljubeznivo ravnati ter se zamore pri kočiji in težki vožnji porabiti. Mlademu, krepkemu, oženjenemu možu se daje prednost. Stalna služba je zagotovljena. Vstop takoj. Osebna predstava in ponudba zaželjena.

Republika ili monarhija

aktuelna razprava

od Dušana Glumca, Sarajevo

Cijena K 2.— ili 1 dinar.

Preprodavcima 20% rabata.

— Delniška glavica —
K 10,000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Rezervni fond i okroglo
K 2,000.000.

kapuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje — aprovizacijske kredite —